
РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію Т.О. Анохіної
КОРПУСНИЙ ЛАКУНІКОН
АНГЛОМОВНОЇ ТА УКРАЇНОМОВНОЇ
КАРТИН СВІТУ

(Суми : Сумський державний університет, 2018. – 588 с.)

Н.В. Таценко, докт. філол. наук (Суми)

[https://doi.org/10.21272/Ftrk.2018.10\(4\)-16](https://doi.org/10.21272/Ftrk.2018.10(4)-16)

Монографію Анохіної Т. О. присвячено корпусному лакунікону (КЛ), що є об'єктом дослідження, а також його поданню в англомовних та україномовних фрагментах картин світу (предмет дослідження). Мета роботи полягає в осмисленні механізмів, способів верифікації лакун в англійській та українській мовах, укладанні КЛ англомовної (АКС) та україномовної картин світу (УКС).

Проблему лінгвістичного емердженту авторка вирішує в режимі гіперкатегорії лакунарності, виходячи з зовнішньомовних та внутрішньомовних чинників на векторах парадигматики, синтагматики КЛ та співвідносячи лакуни з мовними й позамовними реаліями, здійснюючи пошук їхніх витоків у процесах делакунізації.

Актуальність наукової розвідки об'єктивується новизною теми, ургентними відповідними проблемами, сьогоденною методикою дослідження – синкретичною тріадою ендозон – номінативної, комунікативної та когнітивної.

Вартою уваги є авторська гіпотеза: лакунізація та делакунізація свідчать про вічну динаміку мов та їхніх субмов. Мета монографії полягає в параметризації КЛ у наукових картинах світу, в моделюванні таксономії об'єкта, в поглибленні лінгвістичної теорії лакунарності, в опрацюванні наукового бачення досліджуваної тріади Мова – Мовлення – Когніція.

Валідним у монографії є використання сучасних програмних шляхів різних джерел, включаючи корпусні бібліотеки, паралельні мультимовні корпуси. Емпіричним матеріалом творчого пошуку Анохіної Т.О. слугують лексико-графічні та довідникові складники, матеріали різних дискурсів, а також адитивні досягнення вчених. Серед опрацьованих джерел (772 позиції) іншомовні джерела репрезентовані третиною позицій (294 позицій).

Теоретична та практична вагомість роботи не викликає сумніву: кожний розділ та підрозділи праці мають обґрунтування, фіксуючи увагу на тріаді модусів мови, мовлення та когніції.

Уперше в науковій розвідці порушується питання про значущість фактора пізнання для ідентифікації статусу лакунарних одиниць, осмислення проблеми НЩО у філософському та лінгвістичному вимірах. Дослідження об'єктивується результатами лексикографічного експерименту.

Не можна погодитись із науковими узагальненнями Анохіної Т.О., які авторка матеріалізує у висновках до підрозділів і в загальних висновках. Поліфункціональність лакунарності, її категоризація експлікується чинниками концептуальності та ословлення, мисленневою та лінгвістичною синкретою менталіз.

Зміст монографії (стор. 3-5) поданий у чотирьох розділах – логічно, конкретно та релевантно. У першому розділі монографії (стор. 19-133) «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ЛАКУНОЛОГІЇ ЯК ЛІНГВІСТИЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ» авторка фокусує увагу на становленні молоді науки лакунології, базових одиницях задіяних категорій, етимологічних витоках метазнаків в англійській та українській картинах світу.

Тлумачення лакунарних явищ авторка здійснює за принципом *ad pro toto*: субсистеми лакуарності віддзеркалюють буття макросистем в режимі частина від цілого.

Компаративний підхід діє за принципом *Tertium comparationis*: адитивні елементи (a+b) генерують мультиплікативні деривати (a•b). Лакуарні явища в монографії подаються в руслі онтогносеологічного комплексного підходу: вибір методів казується природою складників – референтів. Історичний підхід до лакун допомагає розпізнати характер лакун у наївній та науковій картинах АКС та УКС.

У роботі подаються результати лінгвістичного експерименту на матеріалі аутентичних корпусів та джерел. Полівекторний підхід до референтів дослідження (філософський, лінгвістичний та антропоцентричний) об'єктивує параметризацію лакуарності.

Доречним у монографії є огляд лакуносфери у релевантній науковій літературі.

Другий розділ «МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УКЛАДАННЯ КОРПУСНОГО ЛАКУНІКОНУ АНГЛОМОВНОЇ ТА УКРАЇНОМОВНОЇ КАРТИН СВІТУ» (стор. 134-192) присвячено методологічному обґрунтуванню роботи, укладанню міжмовного корпусного лакунікону. Анохіна Т.О. розглядає питання у режимі синергетичної парадигми й теорії безеквівалентності. Адгерентними є дисципліни прагмалінгвістики, лінгвокогнітивістики, герменевтики та перекладознавства. Валідними за топікальністю є аналіз проблем корпусної лакунології для виявлення раритетних лакун. Доцільним є історичний підхід для етимологічного декодування метазнаків. Спільною в АКС та УКС на часі є наявність леми лакуарності – алонімів лакунікону – у лексикографічному лакуніконі.

У третьому розділі «НОМІНАТИВНА Й КОМУНІКАТИВНА ЕНДОЗОНА АНГЛОМОВНОГО ТА УКРАЇНОМОВНОГО ЛАКУНІКОНУ» (стор. 193-385) лакуни розглядаються в мовно-мовленнєвому просторі з урахуванням конверсальних чинників, описуються проблеми безперекладності та лакун генетичності.

Четвертий розділ «КОГНІТИВНА ЕНДОЗОНА АНГЛОМОВНОГО Й УКРАЇНОМОВНОГО КОРПУСНОГО ЛАКУНІКОНУ» розглядає шляхи корпусної екстеріоризації лакун, надає опис конкордантного аналізу та реєструє частотні параметри термінів лакунології.

Вважаю, що рецензована монографія є значущою подією в науковій лінгвокомпаративістиці як така, що додає валідні результати до молоді науки лакунології.

Рецензент: **Н. В. Таценко**,
доктор філологічних наук,
доцент кафедри германської філології
Сумського державного університету